

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Moravská zemská knihovna v Brně poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů Digitální knihovny MZK podléhá autorským právům. Využitím Digitální knihovny MZK a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z Digitální knihovny MZK není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Maryša**

Stránky: **80, 81, 82, 83, 84, 85, 86**

ne pro lampu a svítí do síně. Volá nahlas). To ste vy, Václave? (Žádná odpověď.)

Ode dvora skřípou dveře.

ROZÁRA (přistoupí k ní).

VÁVROVÁ (sebou trhne, podá Rozáře lampu a volá do síně). Kdo je to?

V ý s t u p 4.

VÁVROVÁ. — ROZÁRA. — FRANCEK.

FRANCEK (vejde do světla). Dobré večír.

VÁVROVÁ (uhne zpět a vejde do světnice).

FRANCEK (za ní).

ROZÁRA (staví lampu na stůl).

Celkem němá scéna.

VÁVROVÁ (s nesmělou výčitkou). Kudy's to přišel?

FRANCEK (odkládá čepici). Kudy se chodí. Od silnice bylo zavříno. Rozára mně otevřela od síně.

VÁVROVÁ (s výčitkou ohlédne se po Rozáře).

ROZÁRA (klopíc provinile hlavu, chce odejít).

VÁVROVÁ. Rozáro, zůstaň!

FRANCEK (přistoupí k Rozáře). Rozáro, jdi. Já musím s pajmámó promluvit.

ROZÁRA (odejde).

V ý s t u p 5.

PŘEDEŠLÍ bez Rozáry.

VÁVROVÁ (*vášnivě*). Pro Boha, chlapče, co myslíš — Co tady chceš? Co si lidi o mně pomyslí, jakých mně to naděláš řečí! Dyť přece víš, že su vdaná — Máš jaké rozum? Vystojím aji tak dost vod muža, ešče ty začneš? (*Přejde světnici. Zle.*) Kdekdo vůlu má, každé na mě jako vosa — — (*Uraženě otočí se po Franckovi. Hrdě.*) A jaký to roznášíš o mně řeči? — Rozáry se's ptal — su-li sama doma a v hospodě měl's pré se vyjádřit, jako by se's se mnó scházel. Jak tak můžeš mluvit?

FRANCEK. To sem já neřekl.

VÁVROVÁ. Něco musels říct —

FRANCEK. To sem enem povídal, (*vzdorně*) že za tebo budu chodit a že se s tebo budu scházet.

VÁVROVÁ. A to's řekl tak veřejno? Přede všema?

FRANCEK. Přede všema.

VÁVROVÁ (*chvíli si ho prohlíží, pak se od něho odvrátí a dá se do divokého smíchu*). To už opravdu nevím, kdo je z nás větší blázen — esli vy všichni jak tu ste nebo já. (*Vážně.*) A na mě se's neohlížel, mě se's neptal, na to se's nedíval, že su tu já? Že špiníš mě? Kdo ti dal k tomu záminku, abys tak mluvil — já snad? (*Odmlčí se.*) Já ti mám ráda a nezakrévala sem

a nezakrívám teho ani Vávrovi a nikomu — a povídám to aji tobě, ale abys tak o mně směšlel a mluvil — (*lítostivě, skoro se slzami*) to — tos mně, chlapče, ublížil!

FRANCEK. Nu, tak to zůstat nemůže. Jemu ti přece nenechám — —

VÁVROVÁ (*stále přísnějším tónem*). A co chceš teda po mně?

FRANCEK. Do Brna chcu jít. Mám tam prácu pro tebe i pro sebe. Seber se a pod' se mnó!

ROZÁRA (*přijde do světnice s náručím dříví, složí je u kamen a síní zas odejde, ohlížejíc se při tom po obou. Zřejmě dává najevo, že poslouchá*).

VÁVROVÁ (*hledí vyjeveně na něho, když Rozára odejde*). Františku! —

FRANCEK. Nu, co se díváš? — —

VÁVROVÁ (*s rostoucím podivením a hrůzou*). Do Brna — — s tebo? — — já — — cizí žena?

(Oba hledí na sebe.)

FRANCEK (*tvrdě*). Jaká — cizí žena?

VÁVROVÁ (*chytá se za hlavu*). Pro Boha milosrdného — chlapče!

FRANCEK. Čeho se bojíš?

VÁVROVÁ (*přiskočí k němu a hledí mu do očí*). Co to obměšlíš?! (*Mírnějším tónem*.) Dyť si to jenom rozvaž, co to po mně chceš?! (*Bere jej za ramena*.)

FRANCEK (*kroutí hlavou*).

VÁVROVÁ. Když tě sepjatéma rukama prosím. (*Sedá s ním na lavici u kamen. Pokud možno do středu jeviště.*) Rozmysli si to. Dyť se netrápíš jenom ty, trápím se já taky a víc než ty! — Dyť já na tě myslím, kady chodím, a nikdo neví, co nocí pro tebe sem nespala, proslzela dní. Co vytrpím od Vávry — o tom nemluví, co vystojím pro tebe, ví jedině Bůh a já. Vdaná su, ale srdcem sem ti zůstala věrna, Františku. — Dušu bych za tebe dala, tak ti mám ráda, ale to, co ty po mně žádáš — to ti, chlapče, udělat nemožu a nemožu.

FRANCEK (*který stále po celý monolog tupě hledí do země, zakroučí nyní hlavou a chce něco namítat*).

VÁVROVÁ (*nepřipustí jej ke slovu*). Ne, nic se nezbraňuj — poslechni! Zanech těch myšlenek! (*Hladí mu vlasy a tvář.*) M n ě to udělej k vůli, když mě máš tak rád. — N e š ť a s t n á su, a l e š p a t n á n e b u d u, rozumíš mně? (*Klade mu ruce na ramena.*)

FRANCEK. Rozumím, ale poslechnót nemožu. Život's mně zkazila a jiné mně nedáš. Mjé lítost se mnó aspoň ty, dyž ti o to prosím.

VÁVROVÁ. Ne — ne — ne, chlapče! Neděle mně život těžší, než ho mám.

FRANCEK. Já bez tebe n e b u d u.

VÁVROVÁ. Tak si di! (*Prudce vstane — chladně.*) Tvrdohlavče tvrdohlavá! T e h o hří-

chu se s tebou nedopustím — to si nemyslí. Ale pamatuj si: budeš-li stát na svém a budeš-li mně před lidma ubližovat, jako's mně ublížil včera, zapomenu na všechno, na tebe i na sebe a zhřeším pak už tak, že pak ani mně ani tobě žádná pomoc nebude.

FRANCEK. Co tím chceš říct?

VÁVROVÁ. Posavád nic. Tak to ve mně dřímá a spí — — ale až se hřích probudí — bude po trápení. Tak nebo tak — otrávím buď sebe nebo já — ale dlouho trpět nebudu. — Snad v néhorší šatlavě nepovedu takové život jako tady. Dyž mám být už nešťastná — ať su zkažená nadosmrti, zničená na celé život. A nikdo nevěří, jak bych byla ráda, dyby tak blesk nade mnó zapálil, voda přišla, všecko odnesla a mě — mě vzala s sebou. (*Přisedne na židli a pláče.*)

Pausa.

V ý s t u p 6.

PŘEDEŠLÍ. — ROZÁRA *vejde.*

ROZÁRA (*chvílí se ohlíží po obou*). Paňmámo, mám na ráno přichystat dříví z hromady nebo to, co je pod kůlnó?

VÁVROVÁ. Ach — jaký chceš —

ROZÁRA (*stojí ještě u dveří*).

VÁVROVÁ. Co ešče chceš?

ROZÁRA (*s rozpaky*). Pantáta povídá l, že abyste mu přichystala večeru — přinde brzo.

VÁVROVÁ. Šak — — —

ROZÁRA (*odejde*).

PŘEDEŠLÍ *bez Rozáry.*

FRANCEK (*sahá po kloboučku a má se k odchodu*). Jak teda chceš, ale — nepřeháhlí se. Co z teho budeš mět — — Hlópsti! Co já ti rádím, je přece dycky ještě lepší a rozumější, než co obměšlíš ty. — — Maryšo! Není lepší chvíle než je dnes. Vávra už je napilé, bude spat — nic nebude vědět. — — O Rozáru postaral jsem se já už sám. — — — Do jedenácti tu čekám u splavu. Za tři hodiny sme v Brně. —

VÁVROVÁ. Jdi si sám, já zvošanu, kde su —

FRANCEK (*výhružně*). Dobrá. Ale — pamatuj si: nepřindeš-li, přindu já si za bílýho dňa sem pro tebe. Ať se potom děje co děje.

VÁVROVÁ. Vávra ti zastřelí — —

FRANCEK. Ať zastřelí! Mně už potem taky bude všecko jedno.

VÁVROVÁ (*pokouší se o smírný úsměv*). To ty neuděláš. —

FRANCEK (*na odchodu u dveří*). To vím já, udělám-li či ne. — — Přindeš či nepřindeš?

VÁVROVÁ (*na opačné straně scény; váhá, pak zakroutí hlavou*). Ne — —

FRANCEK. Jak teda myslíš! (*Odchází.*) U stavu čekám.

VÁVROVÁ (*chvíli bojuje, teprv až je Francek u dveří, zavolá za ním*). Františku!

FRANCEK (*na prahu ohlídne se po ní a čeká s hlavou hrdě vztyčenou*).

VÁVROVÁ (*chvíli sama s sebou bojuje. — Delší pauza. Svěsí ruce nepohnutě a sklesle*).
Ne — nemožu.

FRANCEK (*odejde; v síni k Rozáře*). Rozáro, otevři! Dvorem chodit nebudu.

VÁVROVÁ (*sama; stiskne hlavu do dlaní, vrávorá ke stolu a sklesne na židli*).

Z dálky slyšet zas venkovskou muziku. Chvíli ticho.

V ý s t u p 7.

ROZÁRA. — VÁVROVÁ.

ROZÁRA (*vejde, ohlídne se po Vávrové*).

VÁVROVÁ (*vstává*). Rozáro!

ROZÁRA. Copak chcete, paňmámo?

VÁVROVÁ (*přísně*). Proč's je póščela?

ROZÁRA (*provinile mlčí. Pauza*).

VÁVROVÁ. To's mně špatnou udělala službu! — (*Ledově.*) Na dvoře máš všechno popravíno?

ROZÁRA (*ochotně*). Všecko sem už popravila.

VÁVROVÁ. Jak je v chlívě?